EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 9.7.2024
COM(2024) 282 final

2024/0156 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

julkisesti tuettuja vientiluottoja koskevan järjestelyn 6 artiklan uudelleentarkastelun yhteydessä Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee julkisesti tuettuja vientiluottoja koskevan järjestelyn, jäljempänä ’järjestely’, 6 artiklan uudelleentarkastelun yhteydessä unionin puolesta otettavan kannan vahvistamista koskevaa päätöstä.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Julkisesti tuettuja vientiluottoja koskeva järjestely

Järjestely on EU:n, Yhdysvaltojen, Kanadan, Japanin, Korean, Norjan, Sveitsin, Australian, Uuden-Seelannin, Turkin ja Yhdistyneen kuningaskunnan, jäljempänä ’osallistujat’, välinen herrasmiessopimus, jonka tavoitteena on luoda kehys julkisesti tuettujen vientiluottojen asianmukaiselle käytölle. Käytännössä järjestelyllä halutaan varmistaa tasapuoliset toimintaedellytykset osallistujien välillä (jotta kilpailu perustuu vietävien tuotteiden ja palveluiden hintaan ja laatuun eikä rahoitusehtoihin) ja torjua julkisesti tuettuihin vientiluottoihin liittyviä tukia ja kaupan vääristymiä. Järjestely tuli voimaan huhtikuussa 1978, ja se on voimassa toistaiseksi. Vaikka OECD:n sihteeristö osallistuu järjestelyn hallinnollisten asioiden hoitoon, se ei ole OECD:n sitova säädös[1].

Järjestelyä päivitetään säännöllisesti, jotta voidaan ottaa huomioon julkisesti tuettujen vientiluottojen tarjontaan vaikuttava rahoitusmarkkinoiden ja politiikan kehitys. Järjestelystä on tehty EU:ssa oikeudellisesti sitova Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1233/2011[2], ja se on saatettu osaksi EU:n lainsäädäntöä. Järjestelyn ehtojen tarkistukset sisällytetään EU:n lainsäädäntöön delegoiduilla säädöksillä asetuksen (EU) N:o 1233/2011 2 artiklan nojalla.

2.2. Järjestelyn osallistujat ja päätöksenteko

Euroopan komissio edustaa unionia osallistujien kokouksissa ja kirjallisissa päätöksentekomenettelyissä. Järjestelyn kaikista muutoksista päätetään yksimielisesti.

2.3. Suunniteltu osallistujien säädös

Järjestelyn osallistujat keskustelevat parhaillaan 6 artiklan uudelleentarkastelusta unionin ja useiden muiden osallistujien ehdotusten perusteella. Ehdotusten tavoitteena on yhdenmukaistaa järjestely kansainvälisten ilmastotavoitteiden kanssa laajentamalla nykyinen 6 artiklassa oleva päästövähennystekniikoita hyödyntämättömien hiilipohjaisten voimalaitosten tukemista koskeva kielto koskemaan fossiilisia polttoaineita hyödyntävää energia-alaa kokonaisuudessaan, paitsi rajoitetuissa ja selkeästi määritellyissä olosuhteissa.

Tieteellinen näyttö tukee muutosta. Kansainvälisen energiajärjestön (IEA) ”Net Zero by 2050” -analyysin[3] mukaan vuoden 2021 jälkeen ei pitäisi tehdä uusia investointeja fossiilisiin polttoaineisiin, jotta nettopäästöttömyys voidaan saavuttaa. Lisäksi monet OECD:n jäsenvaltiot ja vientiluottolaitokset ovat jo sitoutuneet tekemään tarvittavia poliittisia muutoksia esimerkiksi hyväksymällä kansallisella tasolla asteittaista käytöstä poistamista koskevia toimintalinjoja ja sitoutumalla monenvälisiin julkilausumiin, kuten Glasgow’n ilmastokokouksen julkilausumaan kansainvälisestä julkisesta tuesta puhtaaseen energiaan

---

1 Sellaisena kuin se on määritelty OECD:n yleissopimuksen 5 artiklassa.

2 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1233/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, tiettyjen suuntaviivojen soveltamisesta julkisesti tuettuihin vientiluottoihin ja neuvoston päätösten 2001/76/EY ja 2001/77/EY kumoamisesta (EUVL L 326, 8.12.2011, s. 45).

3 https://www.iea.org/reports/net-zero-by-2050

siirtymiselle. Huhtikuussa 2023 G7-maiden ilmasto-, energia- ja ympäristöministerit toistivat sitoumuksensa mukauttaa virallinen kansainvälinen rahoitus Pariisin sopimuksen tavoitteisiin ja totesivat, että myös kansallinen turvallisuus ja geostrategiset näkökohdat on otettava huomioon. Neuvosto on tunnustanut sekä IEA:n analyysin että YK:n hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin (IPCC) analyysin arvon maaliskuussa 2022 antamissaan päätelmissä, joissa todetaan, että jäsenvaltiot määrittävät vuoden 2023 loppuun mennessä ”omat tieteelliseen näyttöön perustuvat määräaikansa julkisesti tuettujen vientiluottojen lopettamiseksi fossiilisiin polttoaineisiin liittyviltä energia-alan hankkeilta, lukuun ottamatta rajoitettuja ja selkeästi määriteltyjä hankkeita, jotka ovat yhdenmukaisia 1,5 celsiusasteen tavoitteen ja Pariisin sopimuksen tavoitteiden kanssa.”[4]

Suunnitellussa säädöksessä vahvistettaisiin yleinen sääntö, jonka mukaan julkisesti tuettuja vientiluottoja ja sidottua apua ei voida myöntää fossiilisia polttoaineita hyödyntävälle energia-alalle, paitsi rajoitetuissa ja selkeästi määritellyissä olosuhteissa, jotka ovat yhdenmukaisia 1,5 celsiusasteen tavoitteen ja Pariisin sopimuksen tavoitteiden kanssa. Siinä ei määriteltäisi näitä olosuhteita vaan annettaisiin osallistujille harkintavalta määrittää lähestymistapansa itse. Tämän jouston asianmukainen käyttö varmistettaisiin avoimuusvelvoitteilla.

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

On erittäin tärkeää, että OECD:n vientiluottoyhteisö sisällyttää ilmastopolitiikan tavoitteet riittävissä määrin järjestelyn sääntöihin ja sitä kautta muuttaa ne käytännön toimiksi, minkä vuoksi unioni pyrkii tulevissa kokouksissa saamaan aikaan sopimuksen tuen asteittaisesta lopettamisesta. Useat muut osallistujat pyrkivät todennäköisesti samaan tavoitteeseen, ja jotkin osallistujat ilmoittivat tänä vuonna lopettavansa fossiilisia polttoaineita hyödyntävän energia-alan tukemisen. Unionin olisi voitava muodostaa kantansa järjestelyn 6 artiklan uudelleentarkasteluun. Tämän neuvoston päätösehdotuksen liite sisältää viimeisimmän EU:n ehdotuksen sopimuksen tavoitellusta tuloksesta. Unionin kantana olisi oltava, että se yhtyy OECD:n jäsenten välillä saavutettuun konsensukseen päätöksestä, jos se on tämän tavoitellun tuloksen mukainen.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä ”sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita”.

Ilmaisu ”säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia” kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla mutta jotka ”voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännöstön sisältöön, jonka unionin lainsäätäjä antaa”.[5]

---

[4] Neuvoston (talous- ja rahoitusasiat) 3855. istunnossaan 15. maaliskuuta 2022 hyväksymät päätelmät vientiluotoista (https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7101-2022-INIT/fi/pdf).

[5] Unionin tuomioistuimen tuomio 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

4.1.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

Suunniteltu säädös voi vaikuttaa ratkaisevasti EU-lainsäädännön sisältöön eli tiettyjen suuntaviivojen soveltamisesta julkisesti tuettuihin vientiluottoihin ja neuvoston päätösten 2001/76/EY ja 2001/77/EY kumoamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) N:o 1233/2011. Tämä johtuu siitä, että kyseisen asetuksen 2 artiklassa todetaan, että ”[k]omissio hyväksyy delegoituja säädöksiä 3 artiklan mukaisesti liitteen II muuttamiseksi järjestelyn osallistujien sopimien suuntaviivoja koskevien muutosten seurauksena”. Tähän sisältyvät myös järjestelyn liitteiden muutokset.

Ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on sen vuoksi SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen kaavaillun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee.

4.2.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

Suunnitellun säädöksen pääasiallinen tavoite ja sisältö liittyvät vientiluottoihin, jotka kuuluvat yhteisen kauppapolitiikan soveltamisalaan. Ehdotetun päätöksen aineellinen oikeusperusta on sen vuoksi SEUT-sopimuksen 207 artikla.

4.3. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana tulisi olla SEUT-sopimuksen 207 artiklan 4 artiklan ensimmäinen alakohta yhdessä SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

5. SUUNNITELLUN SÄÄDÖKSEN JULKAISEMINEN

Koska suunnitellulla säädöksellä muutetaan järjestelyä, on aiheellista julkaista se *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* sen hyväksymisen jälkeen.

2024/0156 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

julkisesti tuettuja vientiluottoja koskevan järjestelyn 6 artiklan uudelleentarkastelun yhteydessä Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Julkisesti tuettuja vientiluottoja koskevan järjestelyn, jäljempänä ’järjestely’, sisältämät suuntaviivat on saatettu osaksi unionin lainsäädäntöä, ja niistä on tehty unionissa oikeudellisesti sitovia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1233/2011[6].

(2) Järjestelyn osallistujien, jäljempänä ’osallistujat’, olisi järjestelyn 6 artiklan mukaisesti tarkasteltava tätä artiklaa uudelleen tavoitteenaan vahvistaa edelleen siinä mainittuja edellytyksiä, jotta voidaan edistää ilmastonmuutoksen torjuntaa koskevan yhteisen tavoitteen saavuttamista.

(3) Järjestelyn 6 artiklan uudelleentarkastelua koskevan suunnitellun päätöksen olisi oltava Pariisin sopimuksen mukaisten Euroopan unionin kansainvälisten sitoumusten sekä unionin ilmastopolitiikan mukainen.

(4) Euroopan unionin neuvosto ilmoitti jo vientiluotoista 15 päivänä maaliskuuta 2022 antamissaan päätelmissä, että jäsenvaltiot aikovat määritellä kansallisissa politiikoissaan vuoden 2023 loppuun mennessä omat tieteelliseen näyttöön perustuvat määräaikansa julkisesti tuettujen vientiluottojen lopettamiseksi fossiilisiin polttoaineisiin liittyviltä energia-alan hankkeilta, lukuun ottamatta rajoitetuissa ja selkeästi määritellyissä olosuhteissa, jotka ovat yhdenmukaisia 1,5 celsiusasteen tavoitteen ja Pariisin sopimuksen tavoitteiden kanssa.

(5) On aiheellista vahvistaa järjestelyn 6 artiklan uudelleentarkastelun yhteydessä unionin puolesta otettava kanta, koska suunniteltu järjestelyn osallistujien päätös tulee olemaan unionia sitova ja voi vaikuttaa ratkaisevasti unionin säännöstön sisältöön asetuksen (EU) N:o 1233/2011 2 artiklan nojalla,

[6] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1233/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, tiettyjen suuntaviivojen soveltamisesta julkisesti tuettuihin vientiluottoihin ja neuvoston päätösten 2001/76/EY ja 2001/77/EY kumoamisesta, jäljempänä ’asetus (EU) N:o 1233/2011’ (EUVL L 326, 8.12.2011, s. 45).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Unionin puolesta otettava kanta on yhtyä järjestelyn osallistujien konsensukseen järjestelyn 6 artiklan ja muiden asiaan liittyvien artiklojen uudelleentarkastelun osalta tämän päätöksen liitteen mukaisesti.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja